

nog wel eens onderuit gaan zoals vorig jaar met in het noorden tot minus negen graden aan de grond. Ook de eerste sneeuw is mogelijk, al blijft dat meestal beperkt tot wat natte klodders. In deze maand bedraagt het landelijk gemiddeld aantal uren zonneschijn 59 uur, de hoeveelheid neerslag 78 mm en de gemiddelde maximumtemperatuur 8,8 °C (periode 1951-1980).

November

Jaar	Zon	(uren)	Neerslag (mm)	Max.Temp.(°C)
1987	somber		nat (100)	zacht
1988	zonnig	(70)	droog (46)	zacht
1989	zr.zonnig	(120)	zr.droog (31)	normaal
1990	normaal		zr.nat (110)	normaal
1991	somber		zr.nat (112)	normaal

318

Tot slot de naamsafleiding. November, de slachmaand ontleent haar oorsprong aan het Latijnse woord 'novem' (negen), omdat het de negende maand was bij de Romeinen. Oude benamingen zijn 'Smeer-, Bloed-, en Loefmaand. De eerste twee herinneren aan de slacht, de laatste komt van de oude betekenis van 'dol', waarmee de onbestendigheid van het weer in deze maand wordt aangeduid.

Literatuur

- Bolf, John (1980) In the shadow of Mt. St. Helens, Gleanings in bee culture 108(09): 484.
 Heuvel, Hans van den (1991) Bijensterfte in Jemen, De Stertselaar 15(04): 20, Imkersvereniging Leiden e.o.
 Kruizinga, J.H.(1969) Weer en onweer in de volksmond, Studium Generale 1.
 Morse, Dr. Roger (1981) The effect of Mt. St. Helens ash on bees, Gleanings in bee culture 109(12): 673.
 Petersen, Stephen (1991) Beekeeping in the 49th State, Gleanings in bee culture 119(03): 156.

Biologisch-dynamisch bijenhouden

Met groeiende verbazing heb ik het interview van José Vleeming-van de Sande gelezen over de BD-methode van Wim van Grasstek. Mijn verbazing betrof niet het feit dat er altijd weer imkers zijn, die een eigen nieuwe methode ontwikkelen, al dan niet op basis van een levensovertuiging. Dat is een van de grote aantrekkingskrachten van het omgaan met imkers en bijen. Deze methode bevat echter enige elementen die zeker voor het bijenhouden in stedelijke gebieden onacceptabel zijn. Er wordt gesproken over het zoveel mogelijk laten zwermen van bijen. In Rotterdam - en ik denk ook in andere steden - staat er geen beperking voor het houden van bijen in de Algemene Politie Verordening. Dat is heel plezierig, maar het betekent niet dat je als imker niet aan regels bent gebonden. Zo weinig mogelijk anderen hinderen met je hobby is wel de belangrijkste. Natuurlijk zwermen er in Rotterdam ook volken. Elke imker laat wel eens een steek vallen, nietwaar, en bijen blijven, gelukkig, onberekenbaar. De gemeentelijke instanties als politie en ontsmettingsdienst hebben adressen van imkers in hun computers en ze waarschuwen als ze zwermen gemeld krijgen. Bestuur en leden van de plaatselijke vereniging voelen zich vervolgens verplicht te zorgen dat een hinderlijke zwerm wordt weggehaald. Een logische bijdrage aan het streven naar een harmonische samenleving in een dynamische stad. Het is goed imkeren in stedelijke gebieden. Vaak beter dan op het platteland. Dat weten we toch al lang.

Bij de varroamijtbestrijding volgens BD-richtlijnen moet ik ook vraagtekens zetten. Bestrijding met alleen mierzuur werkt niet voldoende en de MMF-methode is ook niet afdoende gebleken. We weten dat er veel bijen vervliegen en daarom wordt algemeen aangeraden de varroamijt in één gebied goed en zoveel mogelijk op hetzelfde tijdstip te bestrijden. Wie een buurman heeft die dat niet doet heeft daar last van. Ons bestuur heeft wel leden aangeschreven die de buurt herhaaldelijk irriteerden met hun zwermen of hun mede-imkers met onvoldoende varroamijtbestrijding. Die leden werd meegedeeld dat hun gedrag niet past binnen een samenleving, die veel vrijheid laat aan mensen om hun hobby te bedrijven en ook niet binnen een vereniging. Natuurlijk gelden er voor imkers in landelijke gebieden, die zeker weten dat ze met hun speciale bedrijfsmethode niemand hinderen, andere regels.

K. Verkruisen-Schutte